

1. AANLEIDING & CONTEXT

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor de plan zijn een aantal uitbraken binnen de vleesverwerkende industrie, die verband met elkaar hebben en extra aandacht verdienen als het gaat om het bestrijden van COVID-19.

In de veiligheidsregio Gelderland Midden:

In Velp zijn begin mei 28 arbeidsmigranten tijdelijk voor isolatie ondergebracht op een schip in Arnhem vanwege de uitbraak van COVID-19 in hun geschakelde woningen. De uit Roemenië afkomstige bewoners werken in diverse bedrijven binnen en buiten de veiligheidsregio. De andere 23 bewoners waren niet ziek en moesten 14 dagen in quarantaine blijven in hun wooncomplex. De casus heeft 6 weken geduurd, omdat quarantainemaatregelen onvoldoende nageleefd werden. Daarnaast zijn er nog mensen in isolatie elders geplaatst geweest. De arbeidsmigranten zijn in dienst van een uitzendbureau en werken voor het merendeel in de VION-vestiging in Scherpenzeel.

In andere regio's:

- Slachthuis VION in Groenlo (regio Noord-Oost Gelderland) is medio mei gesloten vanwege een uitbraak. Uit onderzoek van de betreffende GGD bleek dat van 212 onderzochte werknemers van het bedrijf (waar in totaal 600 mensen werken) er 45 positief testen op COVID-19 (21%). Het betrof vooral arbeidsmigranten, al waren zij niet merkbaar ziek volgens VION. De positief geteste werknemers zijn in thuisisolatie geweest en de medebewoners van deze personen moesten ook twee weken in thuisquarantaine.
- In Helmond & Boxtel zijn eveneens in VION vestigingen uitbraken geweest.

1.2 Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten

Als gevolg van de uitbraken in de vleesverwerkende industrie onder arbeidsmigranten heeft het kabinet een aanjaagteam op 4 mei ingesteld en gevraagd om voorstellen te doen om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten in kaart te brengen en te verbeteren. Doel is om zowel het risico op coronabesmetting voor arbeidsmigranten op de korte termijn af te laten nemen en de positie van arbeidsmigranten in Nederland op de langere termijn te versterken. Op 11 juni j.l. heeft de commissie de eerste aanbevelingen gepresenteerd. Geconcludeerd wordt dat het om complexe problematiek gaat waarbij veel actoren betrokken zijn. De onderwerpen die nader geduid worden in het rapport zijn: registratie, wonen, vervoer, werken, zorgverzekering, samenwerking toezichthouders/handhavinginstanties en informatievoorziening.

Noot: het gaat hierbij om de aanpak in een breder geheel dan enkel transmissie van COVID-19.

In het rapport wordt met name ingegaan op de rol van de veiligheidsregio's en GGD in het kader van COVID-19. De aanbeveling hier is om in het kader van handhaving de veiligheidsregio's het voortouw te laten nemen en dat de rijksinspecties hierbij aansluiten.

1.3 Tasforce Duits Nederlandse Samenwerking COVID-19 besmettingen arbeidsmigranten

De directe aanleiding voor de inrichting van deze taskforce is de bestuurlijke meeting van vrijdag 29 mei 2020 van een delegatie vanuit het RBT VNOG met onder andere de landraten van de Kreisen Borken en Kleve. In dat overleg zijn vanuit Duitse zijde grote zorgen geuit over de situatie. Er is afgesproken dat er een grensoverschrijdend team komt, te starten vanuit VNOG en de genoemde Kreisen (Borken en Kleve) en VGGM. De taskforce zal bestaan uit een bestuurlijk en operationeel deel.

Het belangrijkste doel van deze taskforce is om bij uitbraken snel te kunnen schakelen tussen veiligheidsregio('s) en Duitsland. Tevens verbindt de taskforce de juiste mensen aan elkaar en voorziet in het toetsen en duiden van informatie. Deze taskforce richt zich specifiek op het faciliteren en

organiseren van informatie- en gegevensuitwisseling in geval van een (vermoeden van) een COVID-19 besmetting onder arbeidsmigranten/seizoenarbeiders. Deze uitwisseling is bedoeld om bestuurlijk vanuit de Veiligheidsregio en de Kreisen de (betreffende) GGD'en te kunnen ondersteunen in het bron- en contact onderzoek zodat zo mensen snel als mogelijk getest kunnen worden.

1.5 Opdracht VWS

VWS heeft eind mei alle VR's geïnformeerd en geadviseerd over de situatie met betrekking tot COVID-besmettingen in de vleesverwerkende bedrijven in Nederland en de mogelijkheden om daar goede maatregelen te treffen¹. De voorzitters wordt expliciet gevraagd om een plan van aanpak op te stellen gericht op deze problematiek. De aanpak die risicogericht en gefaseerd te zijn.

¹ Brief Minister VWS brief aan de voorzitters veiligheidsregio's naar aanleiding van de vleesverwerkende bedrijven, 29 Mei 2020, kenmerk 1697243-205847-PG

2. DOEL DOCUMENT

VGGM heeft voor nu het volgende doel met dit plan:

Het voorkomen en inperken van COVID-19 besmettingen onder arbeidsmigranten en andere directe betrokkenen binnen risicovolle ketens zoals de vlees- en pluimvee verwerkende industrie.

Onder risicovolle ketens verstaan we het geheel van leef-, vervoer- en werkomstandigheden, die vanuit het perspectief van COVID-19 besmetting risicovol genoemd kan.

Dit plan is bestemd voor de GGD en de crisisorganisatie VR GM, daar waar het hier gaat om de bestrijding van een infectieziekte A zoals in de WPG benoemd. Het is een kader:

- voor de GGD bij het verstrekken van adviezen t.a.v. maatregelen.
- voor de Veiligheidsregio t.a.v. het nemen van maatregelen
- voor de uitvoeringsmaatregelen door de diverse actoren.
- voor de informatieoverdracht en afstemming tussen GGD, (andere) VR en andere actoren te realiseren.

Dit plan richt zich op de activiteiten van de GGD en de VR. In het figuur dat in hoofdstuk 7 staat is het proces van de GGD en VR weergegeven. Dit plan en het -proces richt zich op het reactieve handelen van de GGD en de VR in geval van een positief geteste persoon in de risicovolle keten, omdat er hierdoor sprake kan zijn van een potentiële uitbraak.

2.1 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn geldend voor dit plan van aanpak:

- Landelijke kaders en richtlijnen gericht op voorkomen van transmissie COVID-19 zijn van toepassing.
- Actoren en betrokkenen handelen vanuit reguliere verantwoordelijkheden of worden indien nodig daarop aangesproken.
- Risicovolle ketens treffen zelf preventieve maatregelen ter voorkoming van de besmetting.
- Dit plan van aanpak is dynamisch en kan naar behoeften verder worden aangepast.

3. BETROKKEN ACTOREN

De opdrachtgever van dit document is de voorzitter van de veiligheidsregio Gelderland-Midden (VR GM), die door de Minister is verzocht om te komen tot een gezamenlijke aanpak samen met de voorzitters en DPG's van andere veiligheidsregio's.

3.1 Arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten worden binnen de keten gezien als een risicovolle doelgroep. Ze zijn werkzaam in de vlees- en pluimvee verwerkende industrie, maar mogelijk ook binnen bedrijven in de land- en tuinbouw of andere sectoren. Daarnaast worden ook andere directe betrokkenen in deze industrieën meegenomen in dit plan. Hierbij valt de denken aan alle werknemers, NVWA-inspecteurs, leveranciers en afnemers die fysiek binnen het bedrijf komen.

Bij de doelgroep arbeidsmigranten onderkennen we in algemene zin meer dan normaal de volgende problematiek:

- Taalbarrière
- Cultuurbarrière
- Slecht naleven van opgelegde maatregelen
- Lage inkomsten
- Illegale bewoning / slechte / te veel mensen in één huis
- Afhankelijkheid van uitzendbureaus t.a.v. inkomen en huisvesting

Deze combi van problemen kan leiden tot meer alcoholgebruik en openbare orde problematiek dan gemiddeld.

3.2 Werkgevers en uitzendbureaus

Naast de arbeidsmigranten zelf zijn de belangrijkste actoren binnen die keten zijn de werkgever (uitzendbureaus), de industrie (klant van de uitzendbureaus) en de ARBO-dienst (klant van de industrie). De uitzendbureaus zijn vaak ook verantwoordelijk voor de huisvesting (en innen dan ook de huur) en voor het transport naar de industrie. Dat transport zorgt voor een hoge mobiliteit van de groep arbeidsmigranten, die vaak tussen verschillende industrieën, in verschillende regio's (soms zelfs verschillende landen) worden vervoerd, al naar gelang waar de vraag dit vergt. Die mobiliteit levert dan ook potentiële 'epidemiologische bruggen' tussen verschillende regio's en landen.

3.3 Arbodiensten

Arbodiensten hebben een belangrijke rol bij het in kaart brengen van de risico's binnen de bedrijven. Daarnaast kunnen zij meedenken in de te treffen maatregelen, uitvoeren van gezondheid checks en testen bij klachten.

3.4 Inspecties SWZ

De Inspectie SZW is de toezichthouder op het terrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dat toezicht is gericht op de naleving van de wet- en regelgeving over arbeidsomstandigheden, de arbeidsmarkt, arbeidsverhoudingen en het sociale zekerheidsstelsel. Daarnaast onderzoekt ze de werking van het stelsel van sociale zekerheid en signaleert ontwikkelingen en risico's op de beleidsterreinen van het ministerie van SZW.

3.5 GGD

De verantwoordelijkheid van de bestrijding van COVID19 ligt bij de colleges van B&W, die de GGD belasten met de uitvoering daarvan. Die uitvoering houdt in:

- Vroege detectie van nieuwe infecties. Dit houdt in:
 - het laagdrempelig (laten) aanbieden van diagnostische tests teneinde zo spoedig mogelijk verdachte COVID19 gevallen te kunnen bevestigen.

- Regionale bewaking (surveillance) van het ontstaan van nieuwe ziektegevallen en clusters door het maximaal implementeren van de wettelijke meldingsplicht van COVID19 als A-ziekte, het actief monitoren van signalen van mogelijke ziektegevallen binnen instellingen en risicogroepen in de regio
- Adviseren over technische hygiënezorg, waar relevant voor COVID19 preventie
- Onmiddellijke isolatie van bevestigde ziektegevallen, teneinde verdere virus overdracht te verhinderen. Dit gebeurt waar mogelijk thuis.
- Onmiddellijke identificatie van alle contacten van de patiënt aan welke het virus kan zijn overgedragen. De contacten waarbij dit overdrachtsrisico als hoog wordt gezien dienen terstond in quarantaine te worden geplaatst, zodanig dat zij niet in staat zijn tot verdere virusoverdracht indien zij zelf de infectie doormaken.
- De GGD is verantwoordelijk voor het hanteren van de landelijke richtlijnen voor Bron- en Contactonderzoek (BCO) COVID19, inclusief de te implementeren BCO processen en communicatie formats

Verantwoordelijkheden van overige GGD afdelingen:

- **Onderzoekslijn:** epidemioloog GGD-onderzoekers en QA verantwoordelijken bedrijf, het volgen van de opzet en resultaten verdere (eigen) onderzoeken en onderzoeken in combinaties met andere partijen zoals RICM, onderzoeksinstituten.
- **Processen en maatregelen:** GGD onderzoeksleider-verantwoordelijke bedrijfsproces coördinator Arbo.
- **Opbouwen en verrijken surveillance:** bij GGD mede op basis van broninformatie Arbo en bedrijf.

3.7 Rolverdeling

De rolverdeling tussen de actoren zoals hierboven genoemd ziet er al volgt uit:

- Arbo: informatie uit BCO verzamelen en doorgeven aan GGD, tevens eigen acties n.a.v. signalen en bevindingen.
- GGD-afdeling infectieziektebestrijding: uitvoering bron- en contact onderzoek; betekenis geven aan de informatie in context van publieke gezondheidszorg, adviseren over te nemen maatregelen, beoordeling geschiktheid isolatie- en quarantaine voorziening, responsadvies aan regionale overheden.
- RIVM: overzicht en advies aan landelijke overheden, opstellen van sector specifieke richtlijnen.
- ISW: Antenne functie van de gehele keten gebruiken, misstanden en clusters signaleren en melden.

3.6 Bestuurlijke netwerk

Voorop blijft dat het gaat om de bestrijding van een infectieziekten A waar de voorzitter veiligheidsregio en directeur Publieke Gezondheid een rol hebben. Voor een effectieve aanpak binnen deze risicovolle keten is het van belang dat verschillende bestuurlijke netwerken nauw met elkaar samenwerken. Hiervoor kunnen regionale bevoegdheden en inzet gecombineerd worden met landelijke bevoegdheden van de Rijksoverheid en landelijke toezichthouders.

Betrokken actoren bij deze aanpak zijn:

• GGD	• Consullaten landen afkomst arbeidsmigranten
• Veiligheidsregio	• Ministerie VWS - RIVM
• Politie	• Ministerie LNV – NVWA
• Regiogemeenten Gelderland-Midden	• Ministerie SZW – inspectie SZW
• Kreis Kleve (Duitsland)	• Ministerie J&V - Inspectie

4. WAT IS HET RISICO?

Voor een gericht plan van aanpak zijn twee vragen van belang: wat en waar is het risico? Dit om te bepalen hoe en waar acties uitgevoerd dienen te worden.

Het risico is dat bij onvoldoende inachtneming van de geldende algemene maatregelen die gericht zijn op het voorkomen van COVID-19 besmetting er toch een uitbraak plaatsvindt onder arbeidsmigranten. Of door externe omstandigheden, waarop zij weinig invloed hebben: bedrijf pakt het niet op of geen loondoorbetaling of door beperkte gezondheidsvaardigheden taal, cultuur. Deze risico's kunnen ertoe leiden dat er toch een COVID19 uitbraak plaatsvindt onder personen die werkzaam zijn in risicovolle ketens.

- Individu
 - Arbeidsmigranten zijn een specifieke risicogroep (zie paragraaf 1.1 algemene problematiek)
 - Overige uitvoerenden binnen het bedrijf.
 - Huisvesting/leefomstandigheden
 - De leefomstandigheden zijn divers van goed tot (zeer) matig.
 - Overall zijn het grote groepen mensen die ook bij elkaar langskomen.
 - Matige leefomstandigheden houdt in: veel mensen in kleine ruimtes die gezamenlijk gebruik maken van keuken, toilet en badkamer. Vaak zijn het oude woningen, voormalige kantoorpanden of oude hotels die beperkte mogelijkheden hebben tot quarantaine- en/of isolatie.
- Vervoer
 - De mensen zitten met veel personen in één vervoersmiddel (vaak bussen voor 9 personen), waardoor de kans op besmetting groot is.
 - Arbeidsmigranten worden, met uitzondering van echtparen, niet gezien als één huishouden.
- Bedrijven/werkomstandigheden
 - Wat we nu weten is dat veel arbeidsmigranten werkzaam zijn in de vleesverwerkingsindustrie & land- en tuinbouwindustrie.
 - Mensen worden te werk gesteld via uitzendbureaus.
 - De bedrijven zijn niet altijd coöperatief in samenwerking.
 - De druk op de mensen om te werken is hoog.
- Keteneffecten: hierbij gaat om effecten in de maatschappij wanneer er problemen in de keten ontstaan
 - Openbare orde problematiek in wijk waar risicodoelgroep gevestigd is
 - Discriminatie van specifieke doelgroepen
 - Problemen bij de ketenbedrijven
 - Problemen bij toeleveranciers doordat zij de producten niet kwijt kunnen
 - Schaarste in vlees/tuinbouwproducten
 - Daling verkoop van vlees/tuinbouwproducten door imagoschade

5. WAAR IS HET RISICO?

Het risico speelt zich in de gehele keten af (leef-, vervoer- en bedrijfsomstandigheden). Daarom is het nodig om zicht te krijgen op de keten. Met dit plan is een (eerste) inventarisatie gemaakt van de locaties, waarbij opgemerkt moet worden dat de overzichten niet compleet zijn. Een overzicht van risicovolle arbeidsmigrantenverblijven, vlees- & pluimvee verwerkende bedrijven en uitzendbureaus gericht op arbeidsmigranten zijn te vinden in bijlage 1 t/m 3. Het ministerie LNV heeft twee bedrijven in Gelderland-Midden aangewezen waar in ieder geval focus zou kunnen liggen:

- Compaxo Zevenaar, 30.000 slachtingen per week
- v/d Bor Pluimveeslachterij Nijkerkerveen

Noot hierbij: Het is nu en later niet mogelijk een compleet overzicht te hebben, omdat:

- Er sprake is van onderverhuur van particulieren aan deze doelgroep.
- Omdat uit de landelijke registers niet altijd op te maken is of uitzendbureaus gericht zijn op arbeidsmigranten specifiek of in het algemeen opereren.
- Arbeidsmigranten niet altijd zijn ingeschreven als inwoner van de betreffende gemeente.

Landelijke inzichten op basis van casuïstiek:

- Algemeen: verspreiding mogelijk binnen bedrijven gerelateerd aan gekoelde werkruimtes (corona virus is door NVWA aangetoond in enkele omgevingsmonsters in slachterijen). Omdat er veel asymptomatische personen positief getest zijn, is de hypothese dat er mogelijk transient dragerschap vanuit de gekoelde ruimtes optreedt (vraag is bijvoorbeeld of virus in de lucht aanwezig is?).
- Mogelijk onderzoek: swab bij aanvang en einde werktijd, i.c.m. serologie.
- De corona-protocollen van VION zijn n.a.v. de uitbraken in drie slachterijen (Groenlo, Bostel en Helmond) verder aangescherpt en geïmplementeerd in alle vestigingen.

6. ACTIES – MAATREGELEN

6.1 Terugblik op acties afgelopen maanden

6.1.1 Locatiebezoek Scherpenzeel (VION)

VION heeft in alle 25 Nederlandse en Duitse vestigingen sinds 20 februari 2020 geleidelijk maatregelen voor COVID19 preventie genomen. Om aan de 1.5 meter richtlijn te voldoen, zijn er op de 'snijlijnen' 20-30% minder medewerkers dan normaal.

Toch was het zicht op gezondheidsklachten bij medewerkers onvoldoende, zodat dit beleid moest worden aangescherpt. Daarnaast is er vrijwel geen zicht op de risico's die werknemers (m.n. arbeidsmigranten) lopen in de woonsituatie en tijdens het vervoer naar het werk. Daarmee blijkt dat de maatregelen die het bedrijf nam bij het productieproces mogelijk wel het besmettingsrisico tijdens de werkzaamheden zelf heeft gereduceerd, maar onvoldoende grip heeft op de keten buiten de werkzaamheden op: huisvesting en vervoer.

6.1.2 Huisvesting Willemstraat ongeschikt voor quarantaine

Door de infectieziekteartsen van GGD Gelderland Midden is de huisvesting in de Willemstraat in Velp ongeschikt verklaard voor bewoners om, indien nodig, in quarantaine te verblijven. Hierbij speelt de inwoner-dichtheid van de panden een belangrijke rol: door het grote aantal bewoners en hun gedrag, komt er in de praktijk weinig terecht van de 1.5 meter regel. Daarnaast bleek het lastig om positief geteste personen zich te laten houden aan de regels van strikte isolatie, waardoor negatief geteste medebewoners toch weer werden blootgesteld. Uiteindelijk hebben deze waarnemingen geleid tot de keuze om isolatie en quarantaine op een alternatieve locatie te laten plaatsvinden

6.1.3 Survey onderzoek

Naar aanleiding van de uitbraak bij VION Groenlo heeft de GGD GM een onderzoek uitgevoerd. Eind mei zijn alle bewoners van 'de President' getest. Dit zijn er 260, waarvan er +/- 240 werkzaam zijn bij VION Scherpenzeel. Er waren 27 personen positief getest, deze mensen werken allemaal in Scherpenzeel. De positief geteste mensen zijn in isolatie en er is beperkt BCO uitgevoerd. De GGD heeft ervoor gekozen om nog geen grootschalig testonderzoek te starten bij VION Scherpenzeel. Dit mede in afwachting van andere lopende onderzoeken in Nederland.

6.2 Proactieve maatregelen

In de komende maanden is het essentieel om vroegtijdig te signaleren op ziekteklachten binnen de risicovolle ketens. De proactieve maatregelen die getroffen zijn tot nu toe:

- De GGD heeft reeds bedrijven binnen de vleesverwerkende industrie aangeschreven om hen hier op te wijzen;
- Controle op vervoer;
- Communicatie aangereikt richting de bij de gemeente bekende uitzendorganisaties en bedrijven;

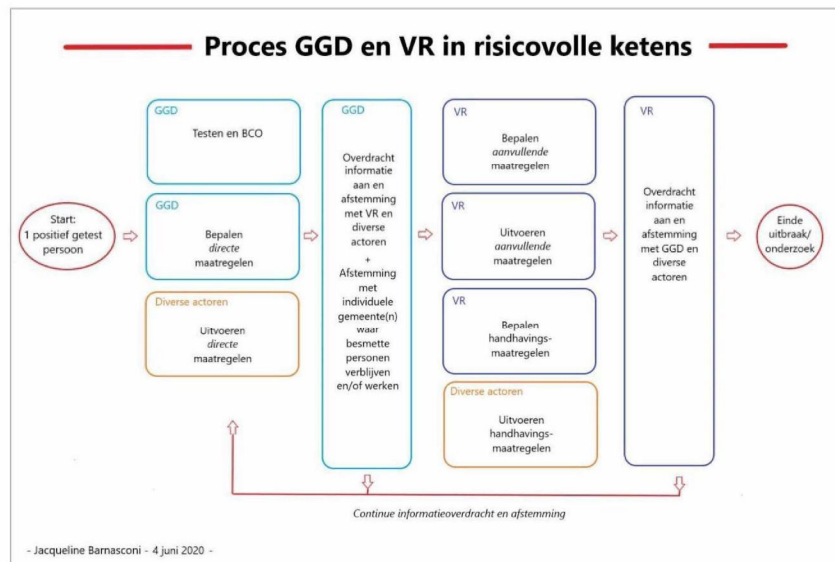
Overige proactieve maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4. Ambtelijk zal bekeken worden welke maatregelen nodig geacht worden.

6.3 Constatering covid-19 besmettingen in risicovolle industrie

Wanneer er zich een besmetting voordoet binnen de risicovolle keten, zoals omschreven in dit document, zijn er een tal van repressieve acties mogelijk. In overleg met DPG/Bestuurder zal bepaald worden welke acties in gang gezet worden. De actielijst inclusief passende handhavingsmaatregelen zijn is opgenomen in bijlage 5.

7. TAKEN GGD & GHOR/VEILIGHEIDSRÉGIO

In onderstaand schema is de aanpak van COVID-19 binnen risicovolle ketens procesmatig weergegeven waarbij een duidelijke verdeling is tussen de GGD en GHOR/Veiligheidsregio.

Processtappen nader toegelicht in onderstaand schema. Uitgangspunt is telkens het handelen van de verantwoordelijke binnen de wettelijke kaders van de Wet Publieke Gezondheidszorg en Wet Veiligheidsregio's.

Processtap	Aandachtspunt(en) VR	Verantwoordelijke
Testen & BCO Regulier proces GGD, starten met testen en onderzoek doen n.a.v. positief besmette persoon. In deze processtap extra aandacht in geval van arbeidsmigranten.	-Schouw van de leefomstandigheden (door de GGD) dient nader te bepalen of en hoe maatregelen als quarantaine en isolatie opgelegd kunnen worden. -Afstemming met werkgever van besmette medewerker(s). -Het testen van grote groepen medewerkers van betreffende bedrijf of grote groepen arbeidsmigranten woonachtig in zelfde verblijf.	DPG Advies: arts IZ
Bepalen directe maatregelen De GGD legt aan de hand van de BCO directe maatregelen op. Hieronder wordt verstaan isolatie of quarantaine in thuissituatie. Een bijzondere directe maatregel is het opleggen van groepsquarantaine.	-Welke maatregelen zijn door de GGD opgelegd en zijn deze adviserend of dwingend van aard? -Individuele of groepsquarantaine / -isolatie van toepassing. Indien thuissituatie niet geschikt wordt geacht dient <u>in eerste instantie de eigen organisatie elders opvang te organiseren</u> . De GGD stuurt hier op aan. Mocht blijken	DPG Advies: arts IZ Verhuurder/huisbaas organiseert zelf quarantainelocatie

	dat mensen niet opgevangen kunnen worden op het verblijf-/woonadres dan zal de veiligheidsregio ingeschakeld worden voor een alternatieve opvanglocatie.	
Uitvoeren <i>directe</i> maatregelen De maatregelen die opgelegd zijn worden door de betrokkenen opgevolgd.	Monitoren of directe maatregelen worden nageleefd.	Individen Monitoring: GGD
Informatieoverdracht GGD – Veiligheidsregio De GGD informeert de veiligheidsregio over de betreffende casus. Doel van deze vroegtijdige uitwisseling van gegevens is om 1. aanvullende maatregelen vanuit de DPG als onderdeel van de veiligheidsregio op te leggen, 2. handhaving ten aanzien van de maatregelen uit te voeren en 3. bij escalatie snel te kunnen schakelen als veiligheidsregio.	De volgende informatie wordt gedeeld: - Verblijfadres van de besmette persoon/personen - Werkadres van besmette persoon/personen - Aantal besmettingen n.a.v. bron- en contactonderzoek - Schouw van de * Leefomstandigheden * Vervoeromstandigheden * Bedrijfsomstandigheden - Opgelegde advies/maatregel: quarantaine en/of isolatie en in welke mate (dwingend of adviserend) * Kan dit op het verblijfadres of elders? * Wijze van monitoren door de GGD (telefonisch, spreekuren etc.) op medische vordering van patiënten * Worden quarantaine/isolatie adviezen nageleefd ja of nee? - Advies werkverbod opleggen ja of nee?	GGD – Veiligheidsregio (GGD CC – ACGZ) In personen gaat dit via de GGD crisiscoördinator naar de Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg en is daarmee de continue lijn tussen GGD en Veiligheidsregio geborgd.
Bepalen <i>aanvullende</i> maatregelen Indien de maatregelen geadviseerd/opgelegd door de GGD niet voldoende geacht worden kan de veiligheidsregio aanvullende maatregelen opleggen aan personen of bedrijven. De voorzitter veiligheidsregio heeft hiervoor zijn bevoegdheden. Uiteraard dienen de maatregelen proportioneel te zijn t.a.v. de risico's voor de samenleving.	DPG als onderdeel van de veiligheidsregio kan de veiligheidsregio adviseren voor aanvullende maatregelen die bijdragen aan de bestrijding van het virus.	Voorzitter veiligheidsregio/burgemeester Advies: DPG
Uitvoeren <i>aanvullende</i> maatregelen De maatregelen die opgelegd zijn worden door de betrokkenen opgevolgd.	Monitoren of aanvullende maatregelen worden nageleefd. Partijen die dit kunnen: GGD, BOA's, gemeenten, politie, NVWA, ISZW.	Vervoerders, bedrijven en werknemers/individen aan wie maatregelen zijn opgelegd
Bepalen & uitvoeren handhavingsmaatregelen Het opleggen van de maatregelen is één, maar de ervaring leert dat het handhaven van deze maatregelen minstens zo belangrijk is. Hierbij is een samenspel van diverse actoren van belang.	Welke actoren zijn nodig bij het uitvoeren van de handhaving? Wie heeft er namens de veiligheidsregio contact met deze actoren?	Voorzitter veiligheidsregio/burgemeester Advies: DPG

**BIJLAGE 1 OVERZICHT
ARBEIDSMIGRANTENVERBLIJVEN**

Overzicht beschikbaar in ROT.

**BIJLAGE 2 OVERZICHT VLEES- & PLUIMVEE
VERWERKENDE BEDRIJVEN**

Overzicht beschikbaar in ROT.

BIJLAGE 3 OVERZICHT UITZENDBUREAUS ARBEIDSMIGRANTEN

Overzicht beschikbaar in ROT.

BIJLAGE 4 MOGELIJKHEDEN TOT PRO-ACTIEVE MAATREGELEN

Pro-actieve acties die uitgevoerd kunnen worden:

- **Individu**
 - Het voorkomen van doorwerken met klachten door medewerkers, door invoering van een dagelijkse poortcontrole, uitgevoerd door en onder verantwoordelijkheid van Arbo dienst, de "Health Check" op basis van de RIVM richtlijnen, bij de start van elke nieuwe shift;
 - Het direct doorgeleiden van elke medewerker met covid-19-achtige klachten naar de teststraat, aanmelding in CoronIT vanuit de Arbodienst van het bedrijf, vervoer naar de teststraat zo nodig vanuit het bedrijf;
 - Bij de positief geteste mensen het in eigen taal geven van instructies over isolatie van zichzelf, huisgenoten en nauwe contacten;
 - Arbeidsmigranten actief benaderen voor registratie in Basisregistratie Personen (BRP)
- **Huisvesting/leefomstandigheden**
 - Quarantaine / isolatie binnen of buiten de eigen huisvesting organiseren om verdere besmettingen te voorkomen.
 - Het binnenhuismilieu van de woonverblijven is van grote invloed op de overdrachtskans van COVID19. Voldoende ventilatie en het houden van de relatieve luchtvochtigheid tussen de 40% en 60% RL wordt momenteel beschouwd als belangrijke voorwaarden voor het verlagen van virus overdracht².
 - Communicatie in meerdere talen via gemeenten verstrekt. Gevraagd om dit onder de aandacht te brengen van de verhuurders van de panden waar migranten verblijven.
 - Gemeenten voeren inspecties uit in het kader van geldende wet- en regelgeving (zoals bijv. woon- en bouwbesluit) i.s.m. relevante partijen zoals omgevingsdienst en/of brandweer en kijken hierbij tevens naar de leefomstandigheden. In het kader van de pandemie heeft de gemeenten dan op voorhand inzichtelijk waar mogelijke risicolocaties zijn.
 - Gemeenten treden in overleg met de bij hun bekende organisaties die arbeidsmigranten te werk stellen c.q. huisvesten en maken aanvullende afspraken over paraat hebben van gegevens over de arbeidsmigranten, zodat bij een uitbraak snel inzichtelijk is wie waar verblijft.
- **Vervoer**
 - Voor vervoer geldt de 1,5m afstand in het vervoersmiddel + handhaven
 - Plexiglas aanbrengen in vervoersmiddelen
 - Eventueel gebruik van mondklappers
 - Brancherichtlijnen volgen
 - De vervoerder wordt verbaliseert bij overschrijding van de maatregelen
- **Bedrijven/werkomstandigheden**
 - Maatregelen (algemene maatregelen en brancherichtlijnen) ten aanzien van COVID-19 binnen het bedrijf indien het bedrijf deze nog niet genomen heeft.
 - Preventief meegeven aan bedrijven & uitzendbureaus welke informatie gereed moet zijn indien besmetting zich voordoet binnen het bedrijf. Denk aan: informatie van alle medewerkers, verblijf-/woonadres, moedertaal van de medewerkers, overzicht van leveranciers, klanten, inspecteurs of anderen die bedrijf bezocht hebben, overzicht van de diensten die medewerkers gedraaid hebben.

² Dietz L, Horve PF, Coil DA, Fretz M, Eisen JA, Van Den Wymelenberg K. novel coronavirus (COVID-19) pandemic: built environment considerations to reduce transmission. mSystems 5: e00245-20.

- Aangezien testen alleen zin heeft wanneer mensen klachten hebben, worden medewerkers van bedrijven waar geen besmettingen zijn niet op voorhand getest.
- Landelijk lopen er drie aanvullende onderzoeken bij slachterijen. Dit betreft niet VION Scherpenzeel. De resultaten van de onderzoeken leiden mogelijk tot aanvullende preventieve maatregelen.
- Rol van ARBO diensten dient nader beschouwd te worden.

BIJLAGE 5 MAATREGELEN & MOGELIJKHEDEN TOEZICHT/HANDHAVING

De maatregelen die genomen worden dienen gericht te zijn op de leef-, vervoer en bedrijfsomstandigheden. De mogelijkheden voor deze maatregelen zijn voornamelijk opgenomen in de wet publieke gezondheid en worden door de voorzitter veiligheidsregio opgelegd. Per casus kunnen verschillende maatregelen worden opgelegd.

Wet Publieke Gezondheid

- **Maatregelen gericht op individu mensen**

Voorzitter veiligheidsregio beschikt over bevoegdheden tot het opleggen van:

- quarantaine en isolatie; de infectieziektebestrijding werkt in het algemeen op basis van vrijwillige medewerking en dat heeft ook de voorkeur als dat mogelijk is. De bestrijding van COVID-19 is echter te belangrijk om daar volledig op te vertrouwen. Het is eventueel ook mogelijk om een quarantainemaatregel onder gelijke voorwaarden op te leggen aan een groep, bijvoorbeeld een groep werknemers. Het gaat om een ingrijpende maatregel die de vrijheid van mensen ernstig beperkt en daarom is het van belang dat u wel een individuele beschikking voor elk groepslid opstelt waarmee de betrokkene eventueel naar de rechter kan stappen als deze het er niet mee eens is.
- het doen van medisch onderzoek;
- verbieden om een beroep uit te oefenen (werkverbod).³ Dit een bewerkelijk proces is, maar dat is van belang om de rechten van de betrokkenen te waarborgen. Er kan gewerkt worden met een vast model waarop de gegevens van de betrokkenen steeds worden gewijzigd.

De strafmaatregelen die bij deze bevoegdheden horen zijn opgenomen in artikel 68 van de Wpg.

- **Individu**

- In het BCO gesprek met indexen vragen naar klachten, herkenning van COVID-19 verschijnselen, omkleed- en werkprocedures en wonen/vervoer
 - Een hygiëne inspectiebezoek met bemonstering van contactpunten
 - Typering van virus monsters in laboratorium voor inzicht in verspreiding
 - Inzoomen op de regionale COVID-19 surveillance, clusters, ZH opnames
 - Bij de positief geteste mensen het in eigen taal geven van instructies over isolatie van zichzelf, huisgenoten en nauwe contacten;
 - Het opstarten van BCO bij indexen, met specifieke taakverdeling tussen GGD en Arbo
- Mate van virulentie en ziekteactiviteit:**
- Bepalen van CT waarde
 - BCO, huisgenoten en nauwe contacten, hoeveel omringende zieken/testen/positieven
 - Analyse van de groep reeds ziekgemelde en thuis verblijvende personen, op COVID-19 klachten en aansluitend testen

- **Maatregelen gericht op gebouwen, vervoersmiddelen en goederen**

Op basis van de Wpg (art 47) bij een geground vermoeden van besmetting kan voorzitter veiligheidsregio besluiten tot maatregelen gericht op gebouwen, vervoersmiddelen en goederen. Dit zijn verregaande maatregelen. Dat kan gaan om het:

- uitvoeren van controles op vervoersmiddelen;

³ De tenuitvoerlegging van het besluit (uitreiken, toelichten, aangeven hoe lang en of bijv. opnieuw getest moet worden etc.) is op grond van artikel 14 WPG voorbehouden aan de GGD; maar de GHOR/VR kan daarbij ingeschakeld worden.

- het geven van voorschriften voor in bedrijven of gebouwen;
 - ontsmetting en eventueel verbieden, sluiten of vernietigen van goederen.
 - Bedrijf organiseert vervoer voor werknemers
- **Maatregelen gericht op de bedrijven**
 - Analyse van patroon in het bedrijf: werkplek, uitzendbureau, woonplaats, vervoer. Het patroon van besmettingen in case Bortel gaf uitsluitend aanwijzingen dat met name binnen de “koude hallen” meer personen met een positieve COVID-19 test voorkwamen.
 - Het actualiseren en aanleveren van het COVID-19 protocol dat binnen het bedrijf gebruikt wordt;
 - Het uitvoeren van een externe RI&E door een daartoe geschikt bureau;
 - Het regelmatig vernevelen van een desinfecterende stof in de koude ruimtes;
 - Aanvullende maatregelen nemen rond schoonmaak en looproutes in het bedrijf;
 - Bedrijf onderneemt actie richting uitzendbureaus die de arbeidsmigranten leveren, spreekt aan op hun verantwoordelijkheid rond wonen en isolatie/quarantaine voorzieningen;
 - Het door de GGD inrichten van een specifieke surveillance/vroegsignalering voor dit bedrijf, op basis van o.a. het dagelijks aanleveren door het bedrijf van cijfers over de resultaten van de poortcontroles, het actuele ziekteverzuim;

Wet Veiligheidsregio en noodverordening

Daarnaast beschikt de voorzitter veiligheidsregio op grond van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio en op grond van de vastgestelde noodverordening COVID-19 ook over andere bevoegdheden die bruikbaar kunnen zijn bij de aanpak van uitbraken bij bedrijven, zoals de mogelijkheid om een gebied af te sluiten en het verbod op het niet houden van een veilige afstand.

In de tabel is een overzicht opgenomen van de mogelijke maatregelen, aard van de maatregelen en de focus van de maatregelen. Daarnaast is aangegeven van wie welke actie wordt gevraagd en wie toezicht/handhaving kan uitvoeren.

Plan van aanpak Arbeidsmigranten

Overzicht maatregelen en mogelijkheden toezicht/handhaving

- Wettelijk kader: zie hiervoor bijlage
- Aard maatregelen:
 - o Directe maatregelen, zoals bepaald door GGD, tijdens/a.g.v. testen en BCO
 - o Aanvullende maatregelen, zoals bepaald door VR, na vaststelling medische beleid door de GGD
 - o Toezicht en handhavingsmaatregelen, nodig om te zorgen voor naleving van de maatregelen, zo mogelijk met sancties
- Focus maatregelen:
 - o Individueel
 - o Leefomstandigheden
 - o Vervoersomstandigheden
 - o Werkomstandigheden
- Acties:
 - o Bepalen en uitvoeren maatregelen: concretisering hoe de maatregel wordt vastgesteld en uitgevoerd
 - o Toezicht/handhaving: dit betreft de concrete acties om te zorgen voor naleving

Maatregelen (wat)	Wettelijk kader	Aard maatregel	Focus maatregel	Acties bepalen en uitvoeren maatregelen (wat en wie)	Acties toezicht/handhaving (wat en wie)
1. Vrijwillige quarantaine of isolatie gaan in eigen huisvesting		Direct	Individu	- Advisering door IZ-arts - Informeren individu door GGD - In quarantaine/isolatie gaan/zijn door individu	- Medisch toezicht door GGD
2. Advies om alternatieve huisvesting te regelen		Direct	Individu/leefomstandigheden	- Advisering door GGD - Alternatieve huisvesting regelen door verhuurder/werkgever	
3. Dwingend quarantaine/isolatie	Art 35 WPG	Aanvullend	Individu/leefomstandigheden	- Advisering door IZ-arts) - Opstellen brief aan individu door BM - Informeren individu door gemeente? - In quarantaine/isolatie gaan/zijn door individu	- Permanente of periodieke controle door beveiliging/bewaking; of - Periodieke controle door politie of boa's

4. Werkverbod opleggen De tenuitvoerlegging van het besluit (uitreiken, toelichten, aangeven hoe lang en of bijv. opnieuw getest moet worden etc.) is op grond van artikel 14 WPG voorbehouden aan de GGD, maar de GHOR/VR kan daarbij ingeschakeld worden.	Art 38 WPG	Aanvullend	Individu/werkomstandigheden	- Advisering door VR - Opstellen brief aan individu door BM/VzVR	- Actieve controle in bedrijf door ISZW
5. Controleren terreinen, gebouwen, vervoersmiddelen of goederen	Art 47 WPG	Toezicht en handhaving	Vervoers- en werkomstandigheden	- Opstellen brief aan individu door VZ VR met verregaande aanvullende maatregelen opleggen t.a.v. terreinen, gebouwen of vervoersmiddelen.	- Inspectie, NVWA, Arbodienst, Politie, Omgevingsdienst, BOA's gemeente
	Noodverordening	Toezicht en handhaving	Vervoers- en werkomstandigheden		- Actieve controle in/bij bedrijf of vervoer door inspectie, NVWA, arbodienst, politie, omgevingsdienst, BOA's, gemeente.
6. Gebouwen of terreinen sluiten	Art 47 WPG	Toezicht en handhaving	Werkomstandigheden		Inspectie ISZW
7. Gebiedsverbod	Gemeentewet		Groep en werkomstandigheden		
8. Communicatie: 1.het bekendmaken van de besmettingshaard door de overheid			Werkomstandigheden	-Opstellen van communicatiebericht en actief afstemmen met betrokken partijen waaronder het bedrijf	

of door het bedrijf 2.bewoners informereren bij onrust 3. Mdws. Bedrijf informereren			Individu Individu	-Bewonersbrief door gemeente -Bedrijfscommunicatie	
---	--	--	--------------------------	---	--

Overzicht wetsartikelen voor mogelijk opleggen van maatregelen

	WPG	Wet VR / Veiligheidsregio	Noodverordening
Vervoer	<p>BM of vz veiligheidsregio (art.47)</p> <p>Terreinen, gebouwen, Vervoermiddelen of goederen controleren op aanwezigheid van besmetting</p>		Aantal personen in vervoersmiddelen zijn gemaximaliseerd i.v.m. de 1,5 regel
Huisvesting	<p>Gedwongen isolatie</p> <p>Persoon in isolatie in een ziekenhuis doen opnemen (gesloten afd. van een ziekenhuis dat door minister is aangewezen)</p> <p>Art.31: vz veiligheidsregio Art.,32: Beschikking wordt aan persoon uitgereikt Art.39: OM wordt geïnformeerd.</p> <p>Rechter kan afwijzen</p>		
	<p>Persoon onderwerpen aan de maatregel van quarantaine</p> <p>Beschikking tot onderwerping aan de maatregel van quarantaine wordt aan betrokkene uitgereikt.</p> <p>Indien woonsituatie niet geschikt is als quarantaine locatie kan arts IZ vr vr adviseren alternatieve locatie te organiseren</p> <p>Art.35: vz veiligheidsregio Art 62: vz. Veiligheidsregio : KAN bepaling voor financiën van quarantainelocatie</p>	Vz Vr: veiligheidsregio wijst quarantaine locatie aan wanneer thuisquarantaine niet mogelijk is	
	<p>Medisch toezicht ten tijde van quarantaine</p> <p>Art.35 lid3: GGD wijst geneeskundige aan</p>		
	<p>Uitvoering maatregelen ter isolatie en quarantaine GGD art.37:</p>		
Werk / bedrijf	<p>Verbod opleggen om beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden te verrichten die een ernstig risico inhouden voor verspreiding van die infectieziekte Art 38: Vz veiligheidsregio.</p>	Aanvullende maatregelen door voorzitter veiligheidsregio Art 39. wvr	
Werk / bedrijf	<p>Maatregelen als besmetting blijkt in/van terreinen, gebouwen, vervoermiddelen of goederen</p> <p>Opleggen last onder bestuursdwang aan degene die geen medewerking aan uitvoering van de maatregelen.</p> <p>Last onder bestuursdwang.</p> <p>Zeer brede bevoegdheid voor het opleggen van maatregelen. Dient altijd voorzien te zijn van advies van arts infectieziekte.</p> <p>Art 47: BM of vz veiligheidsregio</p>		
Overige	<p>Voorzieningen waarover havens en luchthavens moeten beschikken Art.48 tm 57: wordt aangegeven door minister</p>		

GHOR Gelderland-Midden

is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GHOR Gelderland-Midden

Postbus 5364

6802 EJ ARNHEM

T 0800 5.1.2e

E 5.1.2e@vggm.nl

I www.vggm.nl

Gelderland-Midden

www.vggm.nl